

INDEX

- 2 Lusitanię nobilissimum Emporium Olisipo
23 Lutzenburgum Augusta Romanorum

M.

- 11 **M**Alage solum nobile.
25 **M**anderfcheit.
23 Mansfeldiæ Comitis Petri Ernesti Lutzenburgensis hortus.
50 Mariani Teutonici milites
27 marchionatus Imperij Antverpia
60 D. M A R C I Venetorum Ecclesiam hic spectadā exhibuimus, quæ à D. Marco Euangelista nomen habet, cuius corpus ex Asia Anno Christi D. ccc. xxvij. aduectū, & hęc repositum fuit, Est hoc Fanum omnium Splendissimum: Est enim marmore varij generis contuso in frustula, sic vndique colorum ordine decenter obseruato, compactum atque compositum, vt non lapidem, sed coloribus depictas imagines, iudicares, aliquibus verò in locis, & quasi omnibus, magnificentissimè ornatum auro. In choro columnæ IIII. marmoreæ ex templo Salomonis aduectæ, quæ, adhibito lumine, perspicuæ apparent. In vestibulo, tres ex pilati atrio, translatę, locus itē marmore signatus, in quo Fridericus Barbarossa Imperator, Romano Pōntifici humiliter se submittit. Supra portas statuæ eņeę equorum quatuor, ex Constantinopoli, cum Veneti eam occupassent, trāspositæ, & eo primū ex Vrbe Roma ex Arcu Triumphali Titi Vespasiani allatæ porticus, marmoreis columnis cxxxvj. sustentatur, è cuius regione D. Marci turris, deaurato tecto, & tabulis eņeis varijs historijs, artificiosissimè incisus, emicat.
10 Marisma
20 S. Martini reliquię apud Turonenses in veneratione fuerunt.
56 Maros opidū à Christianis sub tributo inhabitatum.
14 Marmoros
ibid. Los martyres
7 Mattadero
9 Maurorum in Hispania tyrannis.
59 Maximilianiantrū in Oeniponticis montibus, in quo de vita desperās, biduū fuit, & ex eo mirabiliter liberatus
17 Mediolaniū, Santones esse ptolomeo, pleriq; existimāt.
88 Meldorpiū Dithmarsię opidum.
10 Messones.
24 Monasterium in Campo Meifeldensi, Ditionis Treuirensis, opidum, vallis ac muris circumdatum, Ecclesiam Collegiatam, parrochiale, ac Hospitale, cæteraque opidi benè constituti ornamenta habet.
16 Mons S. Adriani
57 Mons Carotinus.
53 Mons Draunstein
65 Mons Paulippus
16 Montes Pyrenęi
64 Mons S. Siluestri
65 Mons summanus
75 Mons S. Thomę
65 Mons Vesuuus
23 Monumentum perantiquum, in villa Igel prope Mossellam.
58 Mulbach

N.

- 51 **N**abus flu.
65 **N**eapolis
65 **N**E A P O L I S felicitis & luxuriantis Campaniæ Metropolis, Principum totius regionis sedes, non tam magna, quàm populosa, plateas habet, tribus exceptis, quæ lateæ, & miræ magnitudinis sunt, maiore ex parte strictas, & angustas, olim silicibus, nunc lapide cortili stratas, in quibus obseruandus ordo in disponendis collocandisq; ciuium & artificum ædibus. Fabri enim, & eiusmodi artifices, qui strepitu molesti sunt, vel coriarij sutores, qui fordidiora exercent munia, in extremis vrbis partibus, suas regiones obtinent, reliquam vrbis partem nobiliores, alijque ciues. Singulæ promodum domus fontes habent salientes copiosa, saluberrimæque aqua. Hyemem

vix sentit, cuius gratia, palatia & domus non habent tecta in altum eleuata, sed tabulata, calce leuiter superiecto in decliue eminentibus cymbis, ita extructa, vt in summo ambulare possis, totamque vrbem simul, & mare contemplans. Munita est, & fossas habet LXXX. pedes profundas, Portas octo, Arces etiam præcipuas tres, ex quibus ab omni irruente vi se facile potest tueri.

Nouam validissimè munitam, iuxta quā turris, in qua conseruantur Cæsaris iocalia, vt vocant, nempe sceptrum aureum, ensis, habens capulam, & vaginam auream gemmis elaboratissimam, coronam gemmis, incredibilis magnitudinis rutilans, pomum Cæsareum vetustum, Cappa imperialis, cuius phylacteria gemmis refertissima, Crux aurea, longitudinis vnus palmæ, Poculum magnum, gemmis vndique ornatum magni precij, Poculum minus, smaragdus, robinis, saphiris, & vnionibus. Item margaritæ & præcipua gemmarum genera in bona quantitate. Cæsaris demum effigies ad viuum expressa. Videntur in ea etiam aliquot bombardæ æneæ, quas Elector Saxonię in pugna ad Vitebergam amisit.

Item turris S. Vincentij, quam Galli, capta arce, adhuc sex menses tenuere. Quamobrem omnes, cum tandem vincerentur, in præmium tantę fortitudinis vita sunt donati.

Est secunda Arx vetus, Et tertia in rupe altissima sita.

Fora sunt ampla, quorum vnum famosissimum la Piarra del vmo, prope castrum nouum, in quo olim spectacula exhibebatur, præmij vmo suspensis, hodie à ditioribus, & mercatoribus habitatur. Basilicæ publicæ quatuor quas alij Prætoria, Alij porticus nominant, vulgo I. quatro seggi. In his statutis temporibus anni publicus conuentus habetur, & conueniunt in ijs mercatores singulis diebus, contractuum celebrandorum gratia, Tribunalia quinque. S. pauli, in quo leuia debita expediuntur, la Zeccha, vbi ea, quæ ad mercaturam: la Vicaria, vbi causæ iudiciariæ ciuiles & criminales tractantur: Summaria, vbi de patrimonio Regis: Sacro sancta, vbi iurgia, iniuriæ, & aliæ lites deciduntur. Templum multa, in quibus splendidissimum S. Mariæ Oliueti, vetustissimum S. pauli, Olim Castoris & Pollucis. Et amplissimum S. Claræ Sepulchris Regum & Reginarum Franciæ magnificis decoratum. parrochiæ quadraginta, Templum Monachorum XV. Vestalium VIII. Gymnasium celebre, in quo professiones quæstuosæ florent, literæ exiguæ sunt in precio, fundatum à Friderico II. Imperatore. Bibliothecæ aliquot, ex quibus præcipua S. Dominici. In qua libri non pauci Ioannis Pontani ab Eugenia filia, in doctissimi patris memoriam sacro loco dicati. Hospitalia duo magnificentissima, Primum Mariæ Annunciatæ, Alterum, Mariæ de Populo, quibus & tertium accedit ægritudinum incurabiliū, in quo verno tempore ultra M. M. M. ægrotorum, qui Guaiaci potione vtuntur & curantur. In granarium quotannis deferuntur CCC. quintalia frumenti. In stabulo regio, centum equi generosi aluntur, de quibus Regi quotannis xij. dono mittuntur. palatia sunt magna, & ampla inter quæ maximè laudatum Salernitanum, quod nunc in Collegium Dominorum Societatis IESV conuersum. Fontes in publico, e quibus aqua limpidissima varijs modis, nunc lanceæ vnus altitudine, nunc duorum capitum crassitudine, nunc per centum fistulas profilit, sunt multæ ac varij. Horti ac villæ innumeræ. Ciuitati, hortis, villis aquam præbet sobethus fluuius. Mulieres vrbis deformes sunt. Hospitia vilia & incommoda. Nusquam equorum maior cura, nusquam tanta Principum & Nobilium multitudo, nusquam, quod ad vniuersorum mores pertinet, populus corruptior & ferocior. Vrbs autem & munitior nunc facta est, & amplificatum pomerium, Plateæ in meliorem formam redactæ, & fontes plures, quam antea, excitati. Ob tanta Neapolitanæ vrbis ornamenta, haud mirum videri debet, quod à Strabone legitur: Romanos olim in hanc vrbem aut studiorum, aut ætate confecta, quietis & otij causa plerumque secedere solitos. Quamquam plurimè quoque, non tam recreationis animorum, quàm volup-